Redactiunea, Administratiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena *Rudolf Mosse Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henri Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, I. Dannenberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta“ ese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése luni 6 fl., Pe trei luni 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése luni 20 franci, pe trei luni 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 161. Braşovŭ, Mercurĭ 18 (30) Iulie 1890.

Braşovŭ, 17 Iulie st. v.

Ca unŭ semnŭ vĕḑitŭ despre încordarea, ce s'a produsŭ în timpulŭ din urmă prin agitaţiunea Cehilorŭ tinerĭ între Germanii şi Cehii din Boemia, putemŭ sĕ considerămŭ declararea, ce a făcut'o comitetulŭ executivŭ germano-boemŭ în cestiunea, décă sĕ ia, séu sĕ nu ia parte Germanii la esposiţia generală boemă, ce s'a s'a arangeatŭ din partea Cehilorŭ.

Étă pe scurtŭ cuprinsulŭ memoratei declarărĭ:

După-ce constată, că prin oposiţiunea Cehilorŭ tinerĭ în contra operei pactului naţionalŭ şi prin aceea, că şi partida Cehilorŭ bĕtrânĭ a începutŭ sĕ combată acestŭ pactŭ, au începutŭ sĕ se nască în sînulŭ poporului germanŭ îndoielĭ în seriositatea intenţiunilorŭ poporului cehicŭ şi sĕ-i slăbéscă încrederea în esecutarea pactului, comitetulŭ esecutivŭ alŭ deputaţilorŭ dietalĭ germanĭ se plânge amarŭ asupra alegerei deputatului Heinrich în despărţĕmêntulŭ germanŭ alŭ consiliului scolarŭ alŭ ţĕrei.

Se ḑice despre acestŭ bărbatŭ, că a fostŭ alesŭ de maioritatea cehică a oraşului Praga numai spre a batjocurì pe Germanĭ, căcĭ se scia, că elŭ în timpulŭ luptelorŭ celorŭ mai grele a desertatŭ din tabĕra germană. Contra acestei vătĕmărĭ a onórei germane şi a simţului naţionalŭ germanŭ protestéză solemnelŭ comitetulŭ esecutivŭ.

Cu tóte aceste amare esperienţe însĕ, conducĕtórii partidei germane declară, că ei ţinŭ şi acuma tare la punctaţiunile pactului din Viena şi aştéptă şi dela cealaltă parte, precum şi dela guvernŭ, ca sĕ'şĭ ţină şi cuvêntulŭ lorŭ.

In aşteptarea acésta Germanii Boemiei au primitŭ în Februarie a. c. invitarea de a lua parte la esposiţiunea provincială din Praga în anulŭ 1891. Dér esperienţele făcute mai în urmă impunŭ Germanilorŭ precauţiune, de aceea comitetulŭ esecutivŭ recomandă industriaşilorŭ şi meseriaşilorŭ germanĭ de a participa la esposiţiă cu obiectele lorŭ etc. numai în casulŭ acela, décă desbaterile viitórei sesiunĭ dietale vorŭ avé unŭ resultatŭ favorabilŭ în ce privesce proiectulŭ de pactŭ.

Cu alte cuvinte, Germanii ḑicŭ către Cehĭ: décă veţĭ primi pactulŭ şi ne vomŭ înţelege pe basa propositiunilorŭ dela Viena, vomŭ fi amicĭ şi vomŭ lucra împreună pe tóte terĕmurile, la casŭ contrarŭ însĕ vomŭ începe din nou lupta naţională spre a ne apĕra în contra vóstră.

Acéstă tactică a Germanilorŭ este, din punctulŭ lorŭ de vedere, înţeléptă, pentru-că unŭ refusŭ categoricŭ ar fi datŭ numai nou nutremêntŭ agitaţiunei Cehilorŭ tinerĭ şi ar fi slăbitŭ posiţiunea Germanilorŭ în afacerea pactului, posiţiune care îşĭ are tăria în provocarea la înţelegerea stabilită în Viena între bărbaţii de încredere Cehĭ şi Germanĭ.

Cu tactica acésta Germanii vorŭ reuşi de-ocamdată de a face sĕ apară lucrulŭ, ca şi când nu ei, ci numai Cehii pórtă vina, că nu se póte stabili o înţelegere definitivă.

DIN AFARĂ.

Aspiraţiunile Sêrbilorŭ.

Vorbirea, ce a ţinut'o conducĕtorulŭ partidei radicale şi preşedintele Scupcinei sêrbescĭ Nicola Pasicĭ, în adunarea dela Jagodina, are următórele părţĭ interesante:

Vorbitorulŭ constată solidaritatea, ce domnesce între regenţă şi guvernŭ şi care e o garanţiă pentru viitorulŭ fericitŭ alŭ ţĕrii. Contrarii politicĭ ai radicalilorŭ suntŭ unŭ periculŭ pentru patriă. „Guvernulŭ ţintesce sĕ uşureze sarcinile poporului, sĕ reguleze finanţele, sĕ măréscă puterea productivă a poporului, sĕ creeze nouĕ căi de esportŭ comerţului sêrbescŭ, sĕ deschidă nouĕ pieţe comerciale, sĕ întăréscă spiritulŭ sêrbismului şi alŭ libertăţii, *sĕ nutréscă şi sĕ cultive idea liberării şi unirii sêrbismului*, cu unŭ cuvêntŭ, *sĕ renoiéscă puterea sêrbéscă* şi sĕ o vindece de grelele ei suferinţe. Pentru acésta Serbia are trebuinţă de o pace mai îndelungată, de linişte la graniţele ei, de raporturĭ amicale cu statele vecine şi de o purtare corectă în tóte, pentru a înlătura pe cale pacînică şi leală orĭ-ce neînţelegerĭ în tóte cestiunile. Pacea Europii nu e pusă 'n mânile Serbiei, urmărimŭ politica de pace, dér pentru acésta *nu e ertatŭ sĕ renunţămŭ la aspiraţiunile nóstre naţionale;* nu e ertatŭ sĕ perdemŭ din ochĭ politica naţională, trebue după putinţă sĕ stămŭ gata a apĕra interesele sêrbescĭ şi a păstra demnitatea regatului sêrbescŭ, décă acestea suntŭ pe nedreptŭ ameninţate. Noi nu vremŭ sĕ atacămŭ pe nimenea, dér impunêndu-ni-se lupta, o primimŭ, deóre-ce nu vremŭ sĕ îngenunchiămŭ şi sĕ ceremŭ graţiă, ca sclavii. Tóte puterile se înarméză, de aceea noi nu putemŭ sta în nelucrare şi Scupcina a votatŭ pentru înarmărĭ 6 parale de totŭ dinarulŭ (franculŭ) de dare. Guvernulŭ sêrbescŭ a ţintitŭ sĕ înlăture raporturile încordate cu guvernulŭ frăţescŭ alŭ Rusiei şi sĕ stabiléscă raporturĭ amicale şi sincere, ceea ce i-a succesŭ deplinŭ. Dovadă despre acésta e, că împĕratulŭ rusescŭ a fostŭ representatŭ la ungerea tînĕrului nostru rege în Zica printr'unŭ delegatŭ, şi preşedintele Scupcinei pe timpulŭ petrecerei sale în reşedinţa sêrbéscă a fostŭ distinsŭ fiindŭ primitŭ de Ţarulŭ. In urma acésta putemŭ spera, că vomŭ desvolta comerciulŭ nostru pe Dunărea de josŭ cu Rusia sudică. *Intréga Rusiă e cuprinsă de sentimente de simpatiă pentru naţiunea sêrbéscă.* Pentru asigurarea desvoltării comerţului şi industriei sêrbescĭ, guvernulŭ construesce linia căii ferate dela Nişŭ dealungulŭ Timocului până la Dunăre. De acéstă cale s'ar puté folosi şi România pentru esportulŭ ei la Salonicŭ şi Constantinopolŭ, ér comerţulŭ Turciei ar lua avêntŭ. Se va întemeia şi o societatea sêrbéscă de navigaţiune pe Dunăre. Nisuinţa d'a se'ncheia unŭ tractatŭ comercialŭ cu Bulgaria esistă încă. Tractatulŭ de comerţŭ cu România e unŭ succesŭ favorabilŭ. Adĭ Serbia e liberată de streinii, carĭ o inundaseră dealungulŭ căilorŭ ferate sêrbescĭ, şi umpluseră magazinele nóstre de tutunŭ şi de sare. Serbia a încetatŭ a mai fi vaca de mulsŭ a streinilorŭ“.

Luptele din America.

Scirĭ neliniştitóre sosescŭ mereu din republicile Americei de mijlocŭ şi de sudŭ. Republicile Guatemala, Honduras, Nicaragua, San-Salvador şi Costarica încheiaseră o confederaţiune, care avea sĕ alégă la 15 Septemvre a. c. unŭ preşedinte. Intr'aceea însĕ s'a deşteptatŭ din nou rivalitatea dintre ele şi Guatemala a declaratŭ rĕsboiu San-Salvadorului, la care probabilŭ, că vorŭ lua parte şi celelalte republice. Causa e rĕsturnarea şi omorîrea preşedintelui San-Salvadorului, a generalului Menendez, cu ocasiunea unui banchetŭ, de către trupele revoltate în frunte cu generalulŭ Ezeta, care luà în mânile sale puterea. Ezeta a fostŭ provocatŭ de Guatemala, Costarica, Honduras şi Nicaragua sĕ abḑică şi sĕ restabiléscă în San-Salvador unŭ guvernŭ legitimŭ. Ezeta nevoindŭ, Guatemala i-a declaratŭ rĕsboiu.

Ḑiarului „New-York Herald“ i-se telegrafiază din Mexico, că oştirile din Guatemala şi din San-Salvador s'au ciocnitŭ lângă Rio del Paza şi perderile suferite din ambele părţĭ se urcă la 400 ómenĭ. Streinii, carĭ locuescŭ în Guatemala, şĭ-au compusŭ o gardă pentru apĕrarea capitalei.

Din Buenos-Ayres, capitala republi-

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Gramatica Latină

de

Domnulŭ Lazarŭ Şăineanu.

Cuiusvis hominis est errare,
nullius nisi insipientis in
errore perseverare.
Cic. Ph. 12, 2. 5.

Când mai deunăḑĭ în faţa unei mulţimĭ de erorĭ, ce am întâlnitŭ din ce în ce mai grave în gramatica elementară a domnului L. Şăineanu, întrerupsesem discuţiunea asupra acestei lucrărĭ, am credutŭ, că autorulŭ, păstrândŭ o prudentă tăcere şi luândŭ în consideraţiune aprecierile mele, se va servi de dênsele pentru a înlocui printr'o nouă ediţiune acéstă primă şi aşa de puţinŭ reuşită încercare. Dér nu! domnulŭ L. Şăineanu 'şĭ propune într'unŭ articulŭ-pamfletŭ, scrisŭ într'unŭ stilŭ, tonŭ şi coloritŭ puţinŭ academicŭ, *„a dovedi absoluta lipsă de temeiu şi de şciinţă a argumentaţiunii mele* şi a taxa afirmările mele obiective bazate pe şciinţă de pure *halucinaţiunĭ.“* Constatŭ însă pe de altă parte, ceea-ce domnulŭ Lazărŭ Şăineanu nu voesce sĕ mărturiséscă, că partea cea mai mare şi cea mai importantă a obiecţiunilorŭ mele a rĕmas fără rĕspuns, cu tótă promisiunea dată la începutul întêmpinării sale d'a mĕ urmări pasŭ cu pasŭ distrugêndŭ întréga mea apreciare. Călcându şĭ, acéstă promisiune, ne îndreptăţesce a crede, că chiar d-sa recunósce în modŭ tacitŭ dreptatea celorŭ mai multe din observaţiunile mele, pentru care aşŭ fi meritatŭ, credŭ eu, recunoscinţa autorului în locŭ de insulte şi înjurăturĭ puţinŭ demne de o cultură şi catedră universitară.

Cu tóte acestea în presenţa acelei declaraţiunĭ şi voinţe atâtŭ de obstinate d'a stărui în rătăcirea sa, m'am decisŭ pe de o parte sĕ completezŭ argumentaţiunea mea întreruptă, rĕspundêndŭ la tóte obiecţiunile d-sale, pe de altă parte sĕ resumezŭ în câte-va puncte observările mele, care, fiă disŭ în trécĕtŭ, nu suntŭ, ca rĕspunsulŭ d-lui Şăineanu, adresate către *vulg*, ci către unŭ numĕrŭ restrînsŭ de ómenĭ ai sciinţei, cu a cărorŭ aprobare voiu fi satisfăcutŭ.

Sub impresiunea atacurilorŭ personale îndreptate contra mea de autorulŭ cărţii, credŭ oportunŭ a declara din capulŭ locului, că eu nu voiu acusa, ca d-sa, pe nimenea, nicĭ de rea credinţă, nicĭ de lipsă de probitate, nicĭ de miopie intelectuală, nicĭ de perfidiă, prin care lucrurĭ autorulŭ trebue sĕ înţelégă altŭ-ceva de câtŭ cealaltă lume, pentru-că după cum se va davedi mai josŭ, d-sa n'are de câtŭ cunoscinţe vagĭ de valórea terminilorŭ. Eu nu mĕ voiu apuca ca d-sa la o întrecere în cuvinte injurióse. D-nu Şăineanu sĕ fiă pe pace: în acéstă privinţă 'i cedezŭ bucurosŭ palmii victoriei.

Décă eu în rêndulŭ trecutŭ am amestecatŭ în discuţiune titlulŭ d-sale de profesorŭ universitarŭ, acésta am făcut'o numai în interesulŭ curatŭ alŭ instrucţiunei, ca nu cum-va acelŭ titlu pomposŭ, tipăritŭ pe frontispiciulŭ gramaticei, şi aprobarea ministerială sĕ inspire o încredere nemeritată şi sĕ contribue la întroducerea acestei cărţĭ aşa de greşite în şcólele nóstre în dauna învĕţămêntului secundarŭ.

Acestea am aflatŭ cu cale a le premite înainte d'a examina şubreda întêmpinare a d-lui Şăineanu, care este precum vom vedea, o nouă dovadă şi mai peremtoriă de uşurinţa şi incompetinţa d-sale.

Acéstă întêmpinare sĕ resumă în următórele 7 puncte:

1.) Autorulŭ ne citéză manualele, de care s'a servitŭ la compunerea gramaticei -ale.

Acéstă citare de autorĭ, cărora d-sa le ḑice Engelhard şi Scheindler în locŭ de Engelhardt şi Schneider, ar fi fostŭ mai laudabilă şi multŭ mai onestă, décă autorulŭ n'ar fi făcut'o constrînsŭ, ci de bună voiă în acea prefaţă auto-panegirică a cărţii. Dér ceea ce mĕ surprinde este tonulŭ despreţuitorŭ şi batjocuritorŭ, cu care pomenesce numele unorŭ latiniştĭ distinşĭ ca Perthes, Lattmann şi Müller, ale cărorŭ gramaticĭ suntŭ întroduse în cea mai mare parte din scólele germane şi pe cari i'am citatŭ din întêmplare, ca modele de indicare a cantităţii. Şi cine se încumetă a rîde de aceştĭ cercetătorĭ ai sciinţei? Unŭ omŭ, care îndrăsnesce a afirma *de douĕ orĭ* chiar după ce i-s'a atrasŭ atenţiunea, că în vorbele *post Christum natum* acestŭ *natum* este substantivŭ de declinarea IV, pentru-că 'lŭ găsesce în dicţionarulŭ lui Freund!!! Unŭ omŭ care scrie: Quousque tandem abutĕre (=abutĕris), unŭ omŭ care se încumetă a susţiné de douĕ orĭ, că *ubìque* însemnéză pretutindenĭ, *plerumque* fórte adesea, *ubi* îndată, *infra* josŭ, *mentior* menţionezŭ, pomenescŭ, *lactor* înveselescŭ, *servo-are* servescŭ, etc. etc.!!! Aci în faţa unei atarĭ nesciinţe érăşĭ îmĭ vine sĕ încetezŭ orĭ-ce discuţiune asupra unorŭ lucrurĭ elementare, şi aşŭ înceta în adevĕrŭ, décă nu mi aşŭ fi propusŭ dela începutŭ a'mĭ impune răbdare şi a trata cestiunea până în capĕtŭ. Décă meritosulŭ şi neuitatulŭ Bădilescu, de care noulŭ gramaticŭ amintesce în batjocură, ar fi comisŭ numai una din aceste greşelĭ, făcutŭ atentŭ asupră-i ar fi recunoscutŭ însuşĭ, că a venitŭ timpulŭ d'a se retrage din cariera didactică. Şi cu tóte că noulŭ latinistŭ tratéză cu dispreţŭ gramatica lui Bădilescu ca pe o vechitură, totuşĭ nu se sfiesce d'a plagia icĭ şi colo, schimonosindu-le puţintelŭ, esemple din acea carte demodată. Astfelŭ deschiḑêndŭ din întêmplare gramatica lui Bădilescu la pag. 22 citescŭ: *poëtae fabulas narrant* şi totŭ aceiaşŭ propoziţiune se aflà pe pag. 6 a gramaticei d-lui Şăineanu. La pag. 57 în Bădilescu cetimŭ esemplulŭ: *canis lupo similis est,* pe care

cei Argentina, i-se scrie „Agenţiei Reuter“, că în urma turburărilorŭ dintre ostaşĭ a isbucnitŭ o revoltă. Pe strade nu póte umbla nimenea, fiindŭ-că mereu se descarcă puscĭ. Tóte prăvăliile suntŭ închise. Ostaşii regimentului alŭ X-lea, care staţionéză acolo, s'au resculatŭ, aţîţaţĭ fiindŭ de oficerĭ. Guvernulŭ şi autorităţile au luatŭ mĕsurĭ aspre pentru înăbuşirea revoluţiunei şi au încercatŭ s'o potoléscă cu ajutorulŭ poliţiştilorŭ. Rĕscóla însĕ a luatŭ unŭ caracterŭ şi mai generalŭ. Insurgenţii ţinŭ în puterea lorŭ casarmele. S'a proclamatŭ apoi starea de asediu. Bursele şi băncile suntŭ închise şi e mare temere, că insurecţiunea va lua dimensiunĭ. In închisórea de statŭ suntŭ deţinuţĭ 1000 de insurgenţĭ.

Totŭ din Buenos-Ayres se scrie, că revoluţia a isbucnitŭ din sînulŭ aşa numitei „Civica-unio“. La ea au luatŭ parte şi 2 batalióne de poliţiştĭ. O parte a artileriei încă s'a alăturatŭ la resculaţĭ, carĭ au luatŭ cu asaltŭ poşta şi telegrafulŭ. Ei au reportatŭ o învingere deplină. Generalulŭ Campos, care a fostŭ arestatŭ în urma descoperirei complotului, fù liberatŭ din prinsóre de către resculaţĭ. In Guatemala încă a isbucnitŭ revoluţiă, în urma atacului, ce Ezetas l'a îndreptatŭ în contra lui Barillas, preşedintele Guatemalei. O parte a miliţiei a refusatŭ supunerea, fiindŭ-că nu şĭ-au primitŭ plata. La 27 Iulie n. s'a întêmplatŭ o ciocnire între insurgenţĭ şi soldaţii apĕrătorĭ ai guvernului. Din ambe părţile au cădutŭ mulţĭ. Insurgenţii au alesŭ de preşedinte alŭ guvernului lorŭ pe Aremet, ér de ministru alŭ finanţelorŭ pe Romerot. Revoluţia cresce mereu.

SCIRILE DILEI.

Din cerculŭ Perjamoşiu. D-lŭ neguţătorŭ Simeonŭ Cristea din Igrişiu ne trimite o corespondenţă, în care îşĭ arată deplina sa mulţămire atâtŭ faţă cu noi aleşii preoţĭ din acea comună, carĭ cu celŭ mai mare zelŭ şi bună-voinţă se interesézä de binele şi înaintarea poporului, câtŭ şi faţă cu protopretorele nou alesŭ, d-lŭ Dionisiu Gyertyanffy, despre care ne spune, că până acum a datŭ frumóse dovedĭ despre spiritulŭ sĕu de dreptate şi nepartialitate. Astă-primăvéră, cu ocasiunea alegerei de medicŭ de cercŭ, sĕvêrşită în comuna Sarefola, nefăcêndu-se nicĭ o presiune asupra alegĕtorilorŭ, carĭ de alt-mintrelea suntŭ în maioritate în acestŭ cercŭ, au reuşitŭ a alege de medicŭ pe unŭ Românŭ în persóna d-lui Georgiu Roşca, care stă la înălţimea chiămărei sale şi care face onóre Românilorŭ. Asemenea cu ocasiunea alegerei de notarŭ comunalŭ, sĕvêrşită de curêndŭ în comuna Igrişŭ, dintre 5 candidaţĭ — căcĭ atâţia au şi concuratŭ — între carĭ numai unulŭ era Românŭ, decurgêndŭ alegerea în cea mai esemplară ordine şi nefăcêndu-se din nicĭ o parte nicĭ cea mai mică presiune, Românii solidarĭ şi în bună înţelegere reuşiră a alege pe candidatulŭ românŭ, în persóna d-lui *Ioanŭ Tripa*, cunoscutŭ înaintea poporului ca omŭ vrednicŭ şi fórte activŭ. — Ne pare bine, că şi din sfera administraţiunei putemŭ înregistra scirĭ îmbucurătóre pentru noi. Adevĕratŭ corbŭ albŭ!

***

Din Bihorŭ primimŭ o corespondenţă, în care ni-se descrie alegerea de preotŭ pentru comuna Gepiu din diecesa Aradului, aflătóre însĕ sub consistoriulŭ oradanŭ. Acéstă alegere s'a sĕvêrşitŭ în 27 Maiu v. c. sub presidiulŭ d-lui protopopŭ Iosifŭ Vesa. Concurenţĭ au fostŭ 4, dintre carĭ numai unulŭ întrunia tóte şansele de rĕuşită, fiindŭ absolutŭ de gimnasiu şi avêndŭ şi testimoniu de maturitate. Cu tóte acestea însĕ, acestŭ concurentŭ a cădutŭ, fiindŭ alesŭ în loculŭ lui d-lŭ preotŭ *Boiţiu*, faţă cu care numai cu câteva dile înainte de alegere poporulŭ era cu totulŭ străinŭ...

***

Păruială. Dumineca după amédĭ a fostŭ o straşnică păruială în Tilii-vechĭ, între lucrătorii de pe câmpŭ, slavĭ şi ungurĭ, dela fabrica de zacharŭ. Doi lucrătorĭ au fostŭ greu răniţĭ şi şése uşorŭ. Patrula poliţienéscă a arestatŭ pe principalii urditorĭ ai bătăii, ér cei doi lucrătorĭ greu răniţĭ au fostŭ aduşĭ în spitalŭ.

***

Petrecere de veră împreunată cu o producţiune de diletanţĭ se va arangia Dumineca în 10 Augustŭ n. c. în salele scólei din Cutŭ. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru „Fondulŭ scolasticŭ“ de acolo. Inceputulŭ la 7 óre séra. Preţulŭ întrării: de persónă 1 fl., de familiă de 2 membri 1 fl. 50 cr., peste 2 membri 2 fl. Suprasolvirĭ şi oferte pentru „Fond. scol.“ se primescŭ cu mulţămită şi se vorŭ chita pe cale diaristică. Mâncările se lasă în grija familiilorŭ. De vinŭ gratis şi cuartire s'a îngrijitŭ comitetulŭ arangiatorŭ.

Rugare pentru Sinodŭ!

Din corespondenţa publicată în preţuitulŭ nostru diarŭ „Gazeta Transilvaniei“, Nr 150, am luatŭ spre tristă cunoscinţă, că Veneratulŭ Consistorŭ plenarŭ ţinutŭ în Oradea mare la 9 Iuliu st. n. *ar fi desaprobatŭ tóte cele publicate în diarele românescĭ*, declarândŭ: **„că nu consêmte cu cele publicate prin foi.“**

Binevoiéscă Venerabilii părinţĭ consistorialĭ a ne da desluşire, cum s'a putută întêmpla aceea, că comunicatulŭ semioficiosŭ publicatŭ în fóia semioficiósă „Nemzet“, precum şi în mai multe foi unguresci; *dér mai vèrtosŭ articululŭ fatalŭ alŭ d-lui Lauran* tradusŭ de elŭ însuşĭ în limba maghiară şi publicatŭ în diarulŭ guvernamentalŭ din Oradea-mare, „Szabadság“, de unde apoi a trecutŭ şi a fostŭ comentatŭ cu mare vehemenţă şi furiă în cele mai multe foi maghiare în defavorulŭ gimnasiului naţionalŭ românescŭ din Beiuşŭ şi în detrimentulŭ poporului românescŭ, şi cu care până adĭ n'am auditŭ sĕ fi consêmţitŭ nicĭ unŭ Românŭ de Dómne ajută: cum de acei articulĭ nu s'au desaprobatŭ totŭ de către acelŭ consistorŭ?? Séu dóră cu cele publicate în foile maghiare consêmţescŭ Venerabilii părinţĭ??

Spune-ţi-ne, d-lor, de unde atâta consternare şi indignaţiune faţă cu cele publicate în diarele române şi *mai vèrtosŭ faţă cu scriitorii articulilorŭ*, după carĭ âmblă şi adĭ din rĕsputerĭ sĕ pótă pune mâna pe ei, precum ne arată scusele publicate în „Gazetă“; de unde atâta curtoasiă faţă cu foile maghiare?? —Non quis, sed quid!!

Acum, Domnilorŭ, vi-se oferă ocasiunea; de-a respinge tóte cele publicate prin diarele românescĭ. Poftiţĭ dér şi le respingeţĭ, însĕ nu cu sofisme, ci cu *argumente adevĕrate* şi de vĕ va succede acésta, noi prea bucurosŭ vomŭ recunósce, că amŭ greşitŭ. Insĕ până când nu veţĭ dovedi contrariulŭ, dorinţa nóstră morală, ce-o avemŭ faţă cu religiunea, biserica gr. cat. română şi faţă cu naţionalitatea nóstră, nu ne permite sĕ ne abatemŭ nicĭ măcarŭ pe unŭ momentŭ dela dorinţa şi scopulŭ nostru de a ne revedé într'unŭ sinodŭ, *care adĭ mai tare ca orĭ când e de flagrantă necesitate pentru diecesa nóstră din mai multe consideraţiunĭ eclesiastice şi didactice.*

Acéstă cerere justă a clerului, formulată în preséra consistoriului ţinutŭ în 9 Iuliu a. c. şi înaintată înaintea Ven. consistorŭ plenarŭ prin M. O. D. Gavriilŭ Lazarŭ, protopopŭ, Prea Sânţia sa Părintele bunŭ alŭ diecesei a binevoitŭ a o şi încuviinţa: pentru aceea noi ca totŭdéuna aşa şi cu acéstă ocasiune ne rugămŭ cu profundŭ respectŭ şi veneraţiune, ca sĕ binevoéscă Prea Sânţia Sa a conchiăma sinodŭ pe tómnă, ca aşa câtŭ mai de timpuriu sĕ ne putemŭ alina şi noi durerile şi suferinţele nóstre.

Si deus pro nobis quis contra nos?!

1890, Iuliu 19. *Corespondentulŭ.*

Isemnătatea politică strategică a joncţiunei căilorŭ ferate la Turnu Roşu.

„Sieb. Deutsch. Tageblatt“ a vorbitŭ în articulul sĕu din Nr. 5054 despre însemnătatea economică-comercială a juncţiunei căilorŭ ferate ungare cu cele române pe la pasurile Ghimeşŭ, Turnu-roşu şi Vulcanŭ. In Nr. 5057 vorbesce despre însemnătatea politică-strategică a acestorŭ juncţiunĭ dicêndŭ:

Cu privire la desvoltarea politică cea mai recentă a statelorŭ balcanice, pentru Ungaria e de o importanţă estra-ordinară legătura cu Bulgaria. Adĭ, nu-i vorbă, duce calea ferată dela Pesta pe la Semlin, Belgradŭ-Nisch, la frontiera bulgară. Dér este de lipsă, ca Ungaria în legătura ei cu Bulgaria sĕ nu depindă numai dela bunăvoinţa Serbiei, ci sĕ-şĭ deschidă o a doua cale mare de trecere prin România către Bulgaria, şi anume mai potrivită ar fi pe la pasulŭ Turnu-Roşu, pentru-că deja dela Rîmnicŭ duce calea ferată pe la Piatra (lângă Slatina) până la Dunăre lângă Corabia, de unde trecerea Dunării şi construirea căii ferate bulgare, ce are sĕ ducă din valea Iskerului până la Sofia, póte fi numai o cestiune de scurtŭ timpŭ. Dela Sofia ducea şi vechea şosea romană dealungulŭ Iskerului până la Dunăre şi de aicĭ pe unŭ alŭ doilea podŭ peste Dunăre la Oltŭ, care se varsă aprópe în dreptulŭ acestuia în susŭ prin Turnu-Roşu spre Transilvania, vechia Daciă.

Faţă cu calea ferată dela Turnu-rosu, are linia Petroşenĭ-Vulcanŭ următórele desavantage: Ea este (Buda-Pesta —Bucurescĭ) cu 52 kilometri mai lungă, va sĕ dică totŭ atâtŭ de lungă, ca cea dela Predealŭ; raporturile suişului suntŭ mai nefavorabile (la Petroşenĭ 610, la Turnu-Roşu 420 metri); mai departe, din causa rîului Jiu, care curge fórte repede şi spală terenulŭ, va costa întreţinerea căii ferate mai multŭ; mai departe pe o comunicaţiune mai mare nu se póte conta; în fine e imposibilă o concurenţă cu efectŭ a căilorŭ ferate unguresci cu linia mai scurtă Buda-Pesta Orşova (Bucurescĭ) via Petroşenĭ-Vulcanŭ.

Tot-asemenea linia Vulcanului nu e potrivită pentru o a doua legătură şi trecere, necesară Ungariei prin România către Bulgaria (Bulgaria dunărénă vestică şi Sofia) abstrăgêndŭ de aceea, că Ardélulŭ, mai alesŭ Cluşiulŭ şi Sibiiulŭ, via Vulcanŭ mai greu ar puté întra în legătură cu Valachia mică şi Bulgaria Dunărénă, precum şi cu Sofia, decâtŭ pe linia mai scurtă Turnu-roşu.

Nimenea nu va puté contesta, că momentele acestea, pe lângă importanţa lorŭ generală, au într'unŭ casŭ datŭ şi însemnătate deosebită politică.

O privire fugitivă pe charta geografică ne va ărata într'unŭ modŭ surprindĕtorŭ însemnătatea estra-ordinară strategică a unei legăturĭ de căi ferate cu Orientulŭ prin pasulŭ Turnului-roşu.

---

noulŭ latinistŭ ilŭ modifică *canis similis lupo est*, comiţêndŭ douĕ erorĭ de odată, una topică şi alta prosodică. La pag. 68 în Bădilescu: *nihil est magis dubium quam vitae spatium*, unde d. Şăineanu face următórea modificare: *nihil est magis dubium quam hora mortis.* Sĕ se mai compare exemplele dela pag. 31, 82, 93 din Bădilescu cu cele dela pag. 8, 43, 49 din noua gramatică. Aşŭ putea sĕ înşirŭ multe lucrurĭ din gramatica lui Bădilescu, dér acestea ni-se parŭ suficiente pentru a mĕsura gradulŭ de pudóre alŭ d-lui Şăineanu, care după-ce se servesce de unŭ autorŭ copiindu-lŭ, îşĭ formézä dintr'însulŭ unŭ subiectŭ de batjocură. Ce bine ar fi făcutŭ noulŭ gramaticŭ, décă ar fi copiatŭ mai multe lucrurĭ din acea carte vechiă, precum bună-óră regula despre declinarea lui *mille* şi a celorlalte numerale cardinale: atunci ar fi fostŭ scutitŭ d'a comite atâtea absurdităţĭ.

2) Intru câtŭ privesce modulŭ de indicare a cantităţii am afirmatŭ şi afirmŭ şi acum, că modulŭ lui Löwe este superiorŭ din causa simplităţii sale. Departe de a face unŭ usŭ desŭ de semnele scurţimii şi lungimii, de care se sperie d. Şăineanu, acelŭ modŭ nu prescrie nicĭ unŭ semnŭ pentru cele mai multe cuvinte, precum: *Hannibal, populus, particeps, superstes, inferior, accipio accipis,* etc. pe care şcolarii sciu sĕ le accentueze în diferitele lorŭ forme, după-ce vorŭ fi învĕţatŭ numai 3 regule fórte scurte şi simple. După indicarea din dicţionarulŭ d-lui Şăineanu nicĭ-odată şcolarulŭ nu va sci întona s. e. persóna II şi III pres. dela *accipio, rescipio*, etc.

D-sa se pare că nu cunósce şi nu pricepe acelŭ modŭ de indicare a cantităţii, după care se reguléză întonarea; alt-mintrelea nu ar cita pe Bréal în acéstă materiă. Din vorbele şi din revenirile d-sale orĭ-cine póte constata o totală nesiguranţă şi confusiune în ceea ce privesce cantitatea silabelorŭ şi accentulŭ. Nu este loculŭ aci a-i face o lecţiune asupra acestorŭ lucrurĭ. A vorbi d-lui Şăineanu despre asemenea cestiunĭ, însemnéză a predica în pustiă. Datoria mea e de-ocamdată a-i dovedi acéstă nesiguranţă şi confusiune şi a-lŭ sfătui cu bună-voinţă a nu trata cestiunĭ, pe care nu le înţelege, şi pentru care nicĭ nu e măcarŭ preparatŭ. Astfelŭ în prefaţă dice: „cantitatea *cuvintelorŭ* (!) e pretutindenĭ însemnată, anume cantitatea penultimei, de care depinde posiţiunea accentului; am omisŭ însĕ pe cea prosodică“(!)

Er la întrebarea mea, décă crede, că cantitatea silabelorŭ e deosebită de cea prosodică, d-sa *revine* asupra acestei teorii, afirmândŭ, că prin acele vorbe d-sa a înţelesŭ *„cu alte cuvinte*, că accentulŭ şi cantitatea suntŭ douĕ lucrurĭ fundamentalŭ deosebite.“ Pas' acum de mai discută despre cantitate, când d-sa declară, că prin *cantitatea cuvintelorŭ* a înţelesŭ accentulŭ (!), ér accentulŭ şi cantitatea suntŭ douĕ lucrurĭ fundamentalŭ deosebite!! Décă este vorba aşa, pentru ce n'a adăogatŭ la finele gramaticei şi unŭ dicţionarŭ de vorbe românescĭ, alŭ cărorŭ sensŭ l'a modificatŭ conformŭ cerinţelorŭ semasiologiei? De asemnnea, când d-sa susţine, că „semnulŭ scurţimei nu schimbă *întru nimica* pronunţarea vocalei, pe care se pune“, eu trebue, după cum ne explică d-sa în rĕspunsŭ, sĕ înţelegŭ tocmai contrarulŭ, deóre-ce astădĭ învechita semnificaţiune a vorbelorŭ *întru nimica* a cădutŭ în desuetudine şi acuma ele însemnéză tocmai contrarulŭ de ce însemna mai înainte.

Cum însĕ se pronunţa de Romanĭ ancipita şi lungŭ şi scurtŭ în *acelaşŭ timpŭ*, acésta a rĕmasŭ şi pentru d. Şăineanu unŭ misterŭ până în acestŭ momentŭ, cu tóte că după încredinţările d-sale, de 10 anĭ meditézä asupra acestorŭ cestiunĭ.

In rêndulŭ trecutŭ, din causa mulţimii şi repeţirii erorilorŭ de cantitate, îmĭ exprimasemŭ părerea, ca autorulŭ gramaticei n'are noţiunĭ precise despre cantitate. Acéstă credinţă primesce o deplină confirmare prin rĕspunsulŭ d-sale, deşi caută a arunca în spatele tipografului erorĭ repeţite de câte 3 orĭ atâtŭ în gramatică, câtŭ şi în vocabularulŭ alăturatŭ, pe care d. Şăineanu ilŭ crede perfecţiunea însăşĭ, de care e o copiă greşită a dicţionarului etimologicŭ alŭ lui Bréal. D-sa ne declară şi şcolarii trebue sĕ ţină sémă dér acéstă declaraţiune, că de câte-orĭ se va întêlni în gramatica formală vr'o vorbă greşitŭ scrisă, ea se va găsi în dicţionarŭ sub forma ei corectă. Cumcă acéstă asigurare este gratuită se póte vedea din următórele erorĭ întêlnite la rĕsfoirea fugitivă a cărţii atâtŭ în partea formală, câtŭ şi în vocabularŭ:

p. formală		Vocabularu	
pag. 4,58	*invĭto*,	pag. 114	*invĭto*
„ 4,70	*dirŭto*	„ 109	*dirŭto*
„ 51	*festĭno*	„ 110	*festĭno*
„ 71	*relĭquit*	„ 123	*relĭquit*
„ 48	*orĭgo*	p. 119,137	*orĭgo*
„ 37,24	*ubĭque*	p. 138	*ubĭque*

Afară de aceste greşelĭ şi cele arătate de mine în prima mea apreciare, mai există şi alte eresii în acestŭ multŭ lăudatŭ dicţionarŭ. Aşa bună-óră la pag. 118 *nonŭlli* (cf. pag. 87), totŭ aşa e scrisŭ şi la pag. 140, pag. 104 *blandĭtus*, pag. 102 *adrŏdo*, *aflĭgo*, pag. 105 *castĭgo*, pag. 105 şi 135 *circumdâtum*, pag. 110 *fidei*, pag. 112 *hamilcâris*, pag. 136 *consŏlor*, pag. 135 *adŭlor*. In ce sĕ crédă acum scolarii, în dicţionarŭ séu în gramatică?

Intrerupŭ acestŭ lungŭ şirŭ de greşelĭ de cantitate, ca nu cumva recunoscinţa d-lui Şăineanu pentru ostenéla mea, pentru acéstă bine-voitóre indicare a e-

Au trecutŭ timpurile acelea, când puterea sĕlbatică a naturei și vitejia soldatului, în luptă omŭ cu omŭ, decidea victoria. In rĕsboiulŭ modernŭ însĕ decide lupta mai multŭ unŭ marșŭ strategicŭ repede, sĕu arta de a puté concentra *înaintea* inimicului masse preponderante de trupe, în puncte însemnate strategice, o axiomă, despre care încă Napoleon I a dișŭ, că Dumnedeulŭ rĕsbóielorŭ este tot-déuna pe partea aceea, unde suntŭ puternice batalióne. Deóre-ce însĕ o repede grămădire a trupelorŭ pe lângă desvoltarea actuală a căilorŭ ferate europene numai acolo e posibilă, unde se află și e la loculŭ potrivitŭ aședatŭ acestŭ mijlocŭ modernŭ de comunicațiune, de aceea astădĭ statele europene se silescŭ în prima liniă, ca în vederea unui eventualŭ rĕsboiu cu vecinĭ dușmanĭ sĕ pótă folosi prin dispunerea lorŭ căile ferate și pentru scopurĭ strategice-militare.

Avantagiulŭ unui marșŭ strategicŭ l'a arătatŭ Moltke, celŭ mai mare strategŭ alŭ timpului de adĭ, Francesilorŭ în anulŭ 1870/71, printr'unŭ șirŭ de perderĭ sângerose, nimicitóre. O întêmplare particulară a făcutŭ, ca marele strategŭ, înainte cu o viéță de omŭ, întorcêndu-se din rĕsbóiele cu Turcii, a arătatŭ necesitatea unei legăturĭ de căi ferate a statului nostru cu Orientulŭ prin — pasulŭ Turnu-roșu.

Transilvania, bastionulŭ Ungariei, ce se întinde în marele șesŭ alŭ Dunării de josŭ, va juca rolulŭ celŭ mai importantŭ în viitórele rĕsbóie orientale dintre marele puterĭ. Décă Austro-Ungaria va lua parte, atuncĭ e vorba ca față cu Rusia și cu considerare la eventuala atitudine a statelorŭ balcanice, sĕ șĭ esecute câtŭ se póte de bine marșulŭ strategicŭ alŭ trupelorŭ sale și sĕ aibă o basă de operațiune mai sigură.

Astădĭ îi stau spre scopulŭ acesta la disposiția numai liniile Predealŭ și Orșova.

Insĕ nicĭ juncțiunea dela Predealŭ, nicĭ cea din Orșova nu este potrivită ca basă de operațiune pentru o armată austro-ungară, care ar intra în România, fiind-că la amêndouĕ aceste trecĕtorĭ este eminentulŭ pericolŭ, că corpulŭ acela de armată póte fi separatŭ de basa sa de operațiune prin atacurĭ în flancŭ din partea inimicului. Deóre-ce, în casulŭ când România ar fi dușmana nóstră, probabilŭ că și Serbia va fi dușmanulŭ nostru și atuncĭ corpulŭ de armată, ce ar intra pe la Orșova în România, ar fi espusŭ și unui atacŭ de flancŭ din partea Serbiei. Cam totŭ aceleașĭ desavantagii, ca și la Orșova, arŭ întêmpina și o întrare pe la Vulcanŭ.

Décă România ne este amică într'unŭ rĕsboiu cu Rusia, atuncĭ linia Oltului va fi o escelentă liniă de apĕrare pentru România contra unei armate rusescĭ, anume când acésta ar fi ocupatŭ deja Moldova și ar voi sĕ înainteze în Valahia mare. Esperiența ni-o confirmă acésta. Când după terminarea rĕsboiului ruso-turcŭ din 1877/78, s'a ivitŭ desbinare între Rusia și România, regele Carolŭ îșĭ concentră armata sa română la linia Oltului cu frontulŭ către Valahia mare pentru apĕrarea Bucurescilorŭ, ér cu spatele către Turnu-roșu, pentru ca la casŭ când Rușii i-arŭ fi atacatŭ și i-arŭ fi bătutŭ pe Românĭ, aceștia *via* Turnu-roșu sĕ se pótă retrage la frontiera Transilvană.

Turnulŭ roșu, fiindŭ situatŭ în mijlocŭ între Predealŭ și Orșova, este celŭ mai potrivitŭ locŭ pentru unŭ corpŭ de armată c. r. de a întra în Valachia, fiind-că basa sa de operațiune este mai bine asigurată contra atacurilorŭ din flancurĭ și tot-de-odată ar puté fi sprijinită în flancurĭ de trupe austro-ungare, care arŭ puté opera în acelașŭ timpŭ *via* Orșova și Predealŭ.

Décă România e amica nóstră contra Rusiei, atuncĭ o vomŭ puté sprijini mai cu efectŭ *via* Turnu-Roșu, decâtŭ *via* Predealŭ, Vulcanŭ sĕu Orșova.

Pe lângă acésta mai obvinŭ următórele: Décă Rusia prin Dobrogea ar voi sĕ ocupe cu trupele sale Bulgaria, și anume naturalŭ, că mai întêi partea ostică a acesteia, și décă noi amŭ voi sĕ o împedecămŭ, atuncĭ pentru acésta nu ne va sta la disposiția linia Semlin-Belgrad-Nisch, fiind-că e probabilŭ, că Serbia ne va împedeca trecerea.

Décă noi din contră avemŭ legătură prin Turnu-roșu și Valahia mică cu Bulgaria vestică dela Dunăre și la casŭ când România ni-ar fi amică, vomŭ puté sĕ aruncămŭ trupele nóstre mai repede prin pasulŭ dela Turnu-roșu în Bulgaria vestică și la Sofia, decâtŭ cum arŭ puté ajunge acolo Rușii.

Condușĭ de aceste precumpănirĭ, care la o aruncătură de ochĭ pe charta geografică se impunŭ de sine, socotimŭ însemnătatea militară și strategică a juncțiunei călei ferate prin Turnu-roșu totŭ așa de necontestabilă, ca și avantagele industriale și comerciale ale acestei juncțiunĭ de cale ferată cu Orientulŭ.

Corulŭ Metropolitanŭ din Iașĭ.

Amŭ promisŭ, că vomŭ reveni asupra producțiunilorŭ escelentului corŭ bisericescŭ dela Iașĭ.

O facemŭ acésta cu adevĕrată plăcere, căcĭ avemŭ sĕ înregistrămŭ unŭ resultatŭ splendidŭ alŭ muncii și alŭ talentului în domeniulŭ musicei nóstre bisericescĭ și poporale române.

Domnului *Gavriilŭ Musicescu*, simpaticului dirigentŭ alŭ corului Metropolitanŭ din Iașĭ, este a se mulțumi cu deosebire acestŭ resultatŭ. Cu-o rară dibăciă, cu adâncĭ cunoscințe musicale și cu multă stăruință, pațiență și diligință i-a succesŭ d-lui Musicescu a-șĭ crea unŭ corŭ, care sĕ fiă la înălțimea cerințelorŭ artei musicale. Pe lângă o școlă fórte bună, corulŭ d-lui Musicescu se mai distinge și prin predarea corectă artistică, prin esactitate și precisiune rară în esecutare, prin putere, vioiciune și dulcéță în nuanțarea vocilorŭ, dela notele cele mai adâncĭ și forte până la pianisimulŭ celŭ mai înaltŭ și gingașŭ.

Ceea ce dă acestui corŭ unŭ deosebitŭ farmecŭ, suntŭ vocile încântătóre de copii, ce d-lŭ Musicescu a sciutŭ sĕ le cultive și sĕ le utiliseze cu rară pricepere și cu multŭ succesŭ. Dér mai pre susŭ de tóte este farmeculŭ, care nu se póte descrie și care isvoresce din spiritulŭ adevĕratŭ românescŭ, în care suntŭ esecutate și predate cu deosebire cântecele poporale române, carĭ formézĕ fără îndoială partea cea mai strălucită a prestațiunilorŭ corului d-lui Musicescu.

Pe lângă esecutare, atêrnă aicĭ fórte multŭ dela armonisarea diferitelorŭ bucățĭ poporale, drăgălașe, grațióse și încântătóre. Și în privința acésta amŭ observatŭ cu bucuriă, că d-lŭ Musicescu s'a desbrăcatŭ de orĭ-ce nisuință de a voi sĕ apară în haina clasicității străine și se mulțumesce a îmbrăca simplulŭ, dér frumosulŭ și grațiosulŭ costumŭ alŭ cântecelorŭ poporale române, care devine clasicŭ tocmai prin originalitatea sa, și păstrândŭ ritmulŭ gingașŭ românescŭ, îlŭ légă într'o armoniă de vocĭ, care prin dulcéța si puterea ei iresistibilă însuflețesce nu numai pe Românulŭ celŭ ce sêmte împreună cu cântăreții, ci și pe străinŭ.

Corulŭ d-lui Musicescu, precum s'a presentatŭ aicĭ, este compusŭ în totalŭ de 34 persóne, între carĭ 20 bărbațĭ și 14 copii de diferită etate, dela 8—14 anĭ. Vocile se împartŭ astfelŭ: 8 sopraniștĭ, 7 altiștĭ, 8 tenorĭ și 10 bașĭ-baritonĭ.

Precum scimŭ, d-lŭ Musicescu a datŭ aicĭ cu corulŭ sĕu două concerte în sala otelului Nr. 1, cu diferite programe. Noi vomŭ aminti din amêndouĕ piesele cele mai remarcabile.

Corurile bisericescĭ: concertulŭ alŭ doilea „Inoiesce-te noule Ierusalime" de Musicescu și „Ângerulŭ a strigatŭ" au făcutŭ o adâncă impresiune asupra auditorilorŭ și au justificatŭ tóte așteptările nóstre, precum și bunulŭ renume alu acestui corŭ bisericescŭ, care, cântândŭ alăturĭ în biserica Metropoliei din Iașĭ cu vestitulŭ corŭ rusescŭ alŭ lui Slaviansky, a eșitŭ învingĕtorŭ.

Intre piesele clasice, notămŭ aria din opera Alcina „Verdi Prati" de Haendel, apoi „Aria di Chiesa" (Preghiera) de Stradella, și „Adio" romanță de Schubert, tóte trele întocmite pentru corŭ de d. Musicescu. Prin efectulŭ estraordinarŭ cu care a cântatŭ aceste trei piese, dér mai alesŭ în cea mai dificilă „Aria di Chiesa", corulŭ d-lui Musicescu a doveditŭ, că a pĕtrunsŭ pe deplinŭ și musica clasică și scie sĕ trécă cu ușurință și peste cele mai marĭ dificultățĭ ale predării artistice, ér în romanța „Adio" de Schubert d-lŭ Musicescu nĭ-a presentatŭ celŭ mai perfectŭ ansamblu.

In tóte aceste piese, dér mai alesŭ în aria „Verdi Prati" de Haendel s'au distinsŭ și frumosele vocĭ de basŭ, între carĭ trebue sĕ amintimŭ admirabilulŭ basŭ alŭ d-lui Mihăilescu, care prin puterea și claritatea sa ne-a surprinsŭ pe toțĭ. Cu laudă trebue sĕ amintimŭ și prestațiunea baritoniștilorŭ, între carĭ se distinge d-lŭ Petrovicĭ, cu frumosulŭ sĕu baritonŭ, ce l'amŭ putută cunósce mai alesŭ în solulu sĕu din opera „Atilla" de Verdi.

Dintre imnurĭ a produsŭ celŭ mai mare efectŭ imnulŭ „Copii ai patriei iubite", musica de Musicescu.

Rĕmâne acuma sĕ vorbimŭ de esecutarea cântecelorŭ naționale, care n'a mai lăsatŭ nimicŭ de doritŭ și a formatŭ astfelŭ partea cea mai strălucită a acestorŭ frumóse concerte. Mărturisimŭ, că aicĭ alegerea este fórte grea, nu scimŭ care dintre cele vre-o 12 bucățĭ cântate de corŭ, a fostŭ mai multŭ gustată de publicŭ, căcĭ aplausele nu mai încetau și aprópe tóte cântecele au trebuitŭ sĕ fiă repetate. Mai multŭ ca tóte pare a fi electrisatŭ pe auditorĭ „Rĕsai lună" și „Nevasta care iubesce", ér cântecculŭ „Vedĭ tu stéua?" se póte alătura cu mândriă lângă romanța lui Schubert în ce privesce esactitatea și nuanțarea fină în predare.

In ambele serĭ amŭ rĕmasŭ pe deplinŭ satisfăcuțĭ și mulțămițĭ de adevĕrata plăcere artistică, ce ni-a procurat'o corulŭ d-lui Musicescu însuflețindu-ne tot-odată cu cântecele naționale.

Corulŭ d-lui Musicescu a mai cântatŭ Duminecă diminéța în biserica Sf. Nicolae, ér séra în biserica dela Zêrnescĭ, unde a datŭ și unŭ concertŭ, despre care vomŭ mai vorbi.

Incheiândŭ, mulțumimŭ din inimă d-lui Musicescu, că ni-a datŭ ocasiune a audi corulŭ sĕu escelentŭ și-i dorimŭ, sĕ întimpine din partea societății române celŭ mai mare sprijinŭ, ce'lŭ merită pe deplinŭ și de care are lipsă spre a puté înainta cu curagiu și cu stăruință totŭ mai mare pe cărarea cea frumósă și laudabilă, pe care a apucatŭ.

DIVERSE.

Poporațiunea Bucurescilorŭ și a Ploescilorŭ. După statistica din 26 Decemvre anulŭ 1889, are Bucurescii 194,433 locuitorĭ (1878: 177,646); între aceștia suntŭ 127,448 Românĭ (74 procente), 17,044 Jidanĭ (9 procente), 11,222 Ungurĭ (6 procente), 10,442 Nemțĭ ($5^2/_3$ procente), apoi 1711 Grecĭ, 1047 Bulgarĭ, 677 Italienĭ, 666 Francesĭ, 478 Rușĭ, 450 Prusienĭ (probabil că sub acestŭ nume se înțelegŭ toțĭ Nemții din Germania), 308 Sêrbĭ, 299 Turcĭ, 247 Elvețienĭ, 145 Belgienĭ, 112 Englezĭ și 3543 aparținŭ altorŭ naționalitățĭ. Cu totŭ numĕrulŭ lorŭ celŭ micŭ, Englezii și Francesii, și întru câtva și Italienii, stau mai bine, fiindcă mare parte din ei suntŭ capitaliștĭ sĕu represintă case marĭ de comerciu, pe când Nemții, între carĭ mulțĭ supușĭ Austriei, suntŭ aprópe numai comerciauțĭ micĭ, ér Ungurii suntŭ numai lucrătorĭ simpli, dilerĭ și servitorĭ.

Ploeștii are: Capĭ de familiă 7,465, 17,684 majorĭ de ambe secse, 16,790 minorĭ de ambe secse, la olaltă 34,474. După naționalitate: 31,182 Românĭ, 3,292 străinĭ, totalŭ 34,474. Prin urmare, după acestŭ, recensemêntŭ numĕrulŭ sufletelorŭ din Ploeștĭ se ridică la 34,474.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 28 Iuliu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	101.80
Renta de hârtiă 5%	99.90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	115.75
dto argintŭ	97.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.25
Bonurĭ rurale ungare	89.30
Bonurĭ croato-slavone	104.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	139.80
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	117.80
Renta de hârtiă austriacă	88.45
Renta de argintŭ austriacă	89.60
Renta de aurŭ austriacă	109.10
Losurĭ din 1860	142.—
Acțiunile băncei austro-ungare	983.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar.	330.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	303.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.49
Napoleon-d'orĭ	9.22
Mărcĭ 100 împ. germane	57.50
Londra 10 Livres sterlinge	116.10

roilorŭ sĕ se manifeste prin unŭ epitetŭ grațiosŭ, ca *faiseur* etc. etc.

Eu din parte-mĭ preferŭ în casulŭ celŭ mai rĕu a fi unŭ faiseur de erate, decâtŭ unŭ faiseur de greșelĭ grosolane. D-sa ar fi voitŭ o critică lipsită de orĭ-ce argumentațiune: atuncĭ negreșitŭ s'ar fi găsitŭ în largulŭ sĕu, dér prinsŭ în mrejile celorŭ mai puternice dovedĭ, d-sa se sbate în deșertŭ în furiă.

3) Dér d. Șăineanu are unŭ modŭ cu totulŭ particularŭ d'a discuta cestiunile de sciință. D-sa este în timpurĭ de grea cumpĕnă nu numai unŭ corectorŭ asiduŭ alŭ vorbelorŭ, nu numai unŭ retractorŭ prudentŭ alŭ afirmațiunilorŭ sale proprii, ci întinde acéstă operațiune chiar și asupra textului altora. Pentru ca sĕ pótă rĕspunde cu orĭ-ce chipŭ dreptelorŭ mele învinuirĭ, îșĭ ia refugiulŭ la unŭ mijlocŭ puținŭ laudabilŭ, pentru care lasŭ pe cetitorii mei a găsi meritatulŭ calificativŭ. Intortochindu unele vorbe din întêmpinarea mea și intercalândŭ altele, îșĭ formézĕ prin artificii subtile și ajutatŭ de probitatea sa înăscută, unŭ piedestalŭ fictivŭ, de unde împróșcă insultele cele mai triviale. Așa bună-óră écă ce desideratŭ exprimam în „Constituționalulŭ" dela 3 Iulie, pagina 2 col. 5: „*Mai înainte d'a fi începutŭ cu formarea paradigmelorŭ de declinare, ar fi trebuitŭ sĕ se facă odată pentru totd'auna distincțiunea între trunchiu, (rădĕcină) și terminațiune*" (Wurzel, Stamm, Endung).

Pusesem, precum se vede, vorba *rădĕcină* într'adinsŭ între parentese, pentru a atrage celŭ puținŭ luarea aminte a distincțiunei dintre trunchiŭ și terminațiune la substantivele declinațiunii II și o separasem de *trunchiŭ* printr'o virgulă, ca nu cumva cuvêntulŭ parentiticŭ sĕ se ia dreptŭ o explicațiune sĕu unŭ equivalentŭ alŭ vorbei precedente. D. Șăineanu însĕ ștergêndŭ virgula dinaintea parantesei, intercaléză în loculŭ ei particula *seu* și înlăturândŭ parentesa, care-lŭ incomoda, scrie cu competența sa recunoscută: „*criticulŭ priceputŭ dice* **trunchiu** *seu* **rădĕcină**, *ceea-ce dovedesce, că n'are idei nicĭ de una nicĭ de alta*", și trimițêndu-mĕ ca sĕ iau lecțiunĭ dela *elevii sĕi de facultate*, trece ca prin farmecŭ dela insulte la sentimente mai umane și sêrmanulŭ compătimitorŭ îmĭ plânge de milă!! D. Șăineanu ar face bine sĕ nu se mai pripéscă cu destăinuirile artei sale pseudapografice și sĕ aștepte până la tómnă: atuncĭ ocupândŭ o catedră de Istoria Românilorŭ și aflându-se în mijloculŭ unui noianŭ de documente, va avea înaintea sa unŭ câmpŭ vastŭ, deschisŭ pentru asemenea operațiunĭ pe câtŭ de migălóse pe atâtŭ de ingeniose, prin care de bună sémă va ajunge la descoperirĭ nouĕ istorice surprindĕtóre.

(Va urma). **N. Barbu.**

Editorŭ și redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ pieței Brașovŭ
din 29 Iuliu st. n. 1890.

		Cump.		Vênd
Bancnote romănescĭ		9.19		9.22
Argintŭ românescŭ -	„	9.15	„	9 18
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.20	„	9.22
Lire turcescĭ - - -	„	10.45	„	10.50
Imperialĭ - - - -	„	9.43	„	9.48
Galbinĭ .	„	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	—.—
Ruble rusescĭ - - -	„	135. -	„	136.—
Mărcĭ germane - -	„	—.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, și în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Brassó varmegye föispánjától.

Sz. 223—1890.

Pályázat.

A kormányzatomra bizott Brassó vármegye felvidéki és alvidéki járásában lemondás következtében megürült 400—400 frt. évi fizetés és 150—150 frt. utazási átalánnyal egybekötött járási orvosi állásokra az 1886. évi XXI t. cz. 80 §-a alapján ezennel pályázatot nyitók.

Felhivatnak ennélfogva mindazok, kik ezen állások valamelyiket elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9 §-ában megirt minősitettségüket igazoló okmányokkal ellátott kérésüket hozzám folyó évi *Augusztus 25 éig* adják be. — Ezen határidőn tul beérkező folyamodványok tekinteten kivül maradnak.

Brassó, 1890 évi julius hó 1-én.

Maurer Mihály s. k.
föispán.

389,2—2

Sosirea și plecarea trenurilorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 10 óre 32 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 43 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 30 minute diminéța.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 33 minute după amédĭ.
Trenŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 12 óre 23 min. după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne: 5 óre 20 minute diminéța.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 23 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 10 óre 31 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 13 minute după amédĭ.
Trenulŭ de persóne: 10 óre 17 minute séra.
Trenulŭ de mărfurĭ cu vagóne de persóne: 4 óre 20 min. după amédĭ.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Tren de persóne	Tren de persóne
Viena	3.25	8.—	10.50	
Budapesta	9.25	2.—	7.35	6.10
Szolnok	11.29	4.05	11.07	9.28
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	11.58
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	1.51
	2.32	7.11	3.09	2.06
Mezö-Telegd	3.02	7.41	3.48	2.46
Rév	3.33	8.16	4.31	3.40
Bratca			4.54	4.03
Bucia			5.14	4.25
Ciucia	4.26	9.05	5.40	4.51
Huiedin	4.58	9.35	6.22	5.32
Stana			6.38	5.49
Aghiriș			6.59	6.11
Ghirbĕu			7.11	6.28
Nădĕșel	5.49	Trenŭ de pers	7.24	6.44
Clușiu	6.02	10.35	7.39	7.04
	6.12	11.02	7.54	8.30
Apahida	6.27	11 23	8.11	8.55
Ghiriș	7.31	12.42	9.18	10.31
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	11.19
Uióra		1.25	9 56	11.27
Vințulŭ de susŭ		1.33	10.02	11.35
Aiud	8.21	1.55	10.22	12.02
Teiușu	8.37	2.14	10.39	12.26
	8.42	2.24	10.57	1.18
Crăciunelŭ		2.49	11.20	1.54
Blașiu	9.14	3.02	11.36	2.11
Micăsasa		3.33	12.04	2.49
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	3.23
Mediașŭ	10.07		12.39	3.46
Elisabetopole	10.30		1.08	4.27
Sighișóra	11.06		1.50	5.39
Hașfalĕu	11.22		2.06	6.03
Homorodŭ	12.37		3.20	7.51
Augustinŭ			3.56	8.36
Apața	1.26		4.19	9.10
Feldióra	1.47		4.44	9.44
Brașovŭ	2.23		5.20	10.31
	2.33		5.30	
Timișŭ	3.15		6.14	11.23
Predealŭ	3.47		6.45	12.08
Bucurescĭ	9.30		11 35	

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de pers.	Trenu acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucurescĭ	7.55			4.45
Predealŭ	1.08		4.10	9.12
Timișŭ	1.37		4.50	9.41
Brașovŭ	2.13		5.50	10.17
	2.43	4.—		10.32
Feldióra	3.12	4.44		11.04
Apața	3.32	5.20		11.30
Augustinŭ	3.47	5.47		11.51
Homorodŭ	4 20	6.35		12.27
Hașfalĕu	5.25	8.12		1.35
Sighișóra	5.45	8.47		1.59
Elisabetopole	6.12	9.29		2.32
Mediașŭ	6.33	10.10		2.59
Copșa mică	6.46	10.32		3.13
	6.48	10.42	11.47	3.18
Micăsasa		11.01	12.04	3.33
Blașiu	7 22	11.37	12.32	4.03
Crăciunelŭ		11.52	12.44	4.14
Teiușu	7.51	12.23	1.06	4.36
	7.58	1.23	1.30	5.06
Aiudŭ	8.15	1.50	1.54	5.24
Vințulŭ de susŭ		2.20	2.16	5.45
Uióra		2.28	2.23	5.51
Cucerdea	8 45	2.46	2.39	6.08
Ghirișu	9.16	3.33	3.15	6.42
Apahida		5.—	4.32	7.52
Clușiu	10.36	5.28	4.53	8.10
	10.48	6.05	5.30	8.30
Nădășelŭ		6.26	5.48	8.50
Ghîrbău		6.42		9.05
Aghireșŭ		6.58	6.11	9.19
Stana		7.24		9.43
B. Huiedin	12.01	7.47	6.43	10.02
Ciucia	12.31	8.27	7.12	10.41
Bucia		8.49		10.56
Bratca		9.08		11.13
Rév	1.10	9.28	7.51	11.32
Mezö-Telegd	1.36	10.04	8.17	12.07
Oradea-mare	2.01	10.41	8.42	12.41
	2.08	11.06	8.47	1.09
P. Ladány	3.31	1.19	10.09	3.03
Szolnok	5 11	3.31	11.51	5.10
Budapesta	7.15	6.35	1.55	8.15
	8.40	6.50	2.25	10.40
Viena	1.40	3.—	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena	8.—	10.50	3.25
Budapesta	2.—	8.15	9.40
Szolnok	4.20	11.18	1.02
Aradŭ	8.10	3.50	5.27
	2.20 (Trenŭ omnibus)	4.10	5.50
Glogovațŭ	2.34	4.22	6.02
Gyorok	3.05	4.46	6.23
Paulișŭ	3.23	4.58	6.34
Radna-Lipova	3.39	5.16	6 52
Conop		5.38	7.17
Berzava		5.53	7.33
Soborșinŭ		6.15	8.20
Zamŭ		6.58	8.49
Gurasad.		7.22	9.16
Ilia		7.38	9.32
Branicica		7.54	9.51
Deva		8.14	10.18
Simeria (Piski)		8.43	10.44
Orăștia		9.12	11.14
Șibotŭ		9.34	11.39
Vințulu de josu		9.56	12.05
Alba-Iulia		10.17	12.26
Teiușŭ		10.44	12.58

Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Teiușŭ		12.59	4.51
Alba-Iulia		1.39	5.27
Vințulŭ de josŭ		1.56	5.44
Șibotŭ		2.23	6.05
Orăștia		2.49	6.28
Simeria (Piski)		3.37	7.10
Deva		3.53	7.26
Branicica		4.18	7.49
Ilia		4.43	8.10
Gurasada		4.53	8.21
Zamŭ		5.21	8.48
Soborșinŭ		5.56	9.17
Bĕrzava		6.46	9.54
Conopŭ		7.02	10.09
Radna-Lipova	5.49 (Trenŭ omnibus)	7.36	10.38
Paulișu	6.06	7.50	10.51
Gyorok	6.24	8.03	11.03
Glogovaț	6.53	8.26	11.27
Aradŭ	7.06	8.38	11.38
	7.45	9.05	12.10
Szolnok	11.51	2.25	4.47
Budapesta	1.55	5.50	7.45
Viena	7.20	1.40	6.05

Copșa-mică—Sibiiu

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Copșa-mică	4.05	10.47	7.10
Șeica mare	4.35	11.17	7.43
Lómneșŭ	5.16	11.58	8.27
Ocna	5.47	12 29	8.59
Sibiiu	6.10	12.52	9.23

Sibiiu-Copșa-mică

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Sibiiu	7.35	4.34	9.50
Ocna	8.02	4.58	10.14
Lómneșŭ	8.30	5.25	10.40
Șeica mare	9.05	5.55	11.10
Copșa-mică	9.34	6.20	11.35

Cucerdea-Oșorheiu Reghinulŭ săsescŭ

	Tr. de p.	Tr. de p.	Tr. omn.
Cucerdea	2.55	8.20	2.56
Cheța	3.25	8.50	3.29
Ludoșŭ	3.46	9.11	4.06
M.-Bogata	3.56	9.20	4.15
Iernutŭ	4.33	9.57	4.54
Sânpaulŭ	4.48	10.12	5.10
Mirașteu	5.11	10.35	5.34
Oșorheiu	5.30	10.54	5.35
	5.50	4.58	
Reghinul-sás.	7.25	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oșorheiu-Cucerdea

	Tr. omn.	Tr. de p.	Tr. de p.
Reghinul-sás.		8.25	8.—
Oșorheiu		10.—	9.49
	7.24	5.54	10.20
Mirașteu	7.44	6.14	10.39
Sânpaulŭ	8.07	6.37	11.02
Iernutŭ	8.29	6.58	11.23
M. Bogata	9.02	7.28	11.53
Ludoșŭ	9.35	7.41	12.06
Cheța	9.51	7.57	12.22
Cucerdea	10.23	8.25	12.50

Simeria (Piski)-Petroșenĭ

	T. d. p.	T. omn.	T. omn.
Simeria	7.17	11.28	3.50
Streiu	7.54	12.12	4.32
Hațegŭ	8.45	1.08	5.20
Pui	9.39	2.03	6.15
Crivadia	10.37	2.51	7.03
Banița	11.26	3.30	7.43
Petroșenĭ	12.—	4.02	8.15

Petroșenĭ-Simeria (Piski)

	T. omn.	T. omn.	T. omn.
Petroșenĭ	6.05	10.42	4.03
Banița	6.45	11.23	4.49
Crivadia	7.26	11.57	5.24
Pui	8.07	12.33	6.04
Hațegŭ	8.51	1.19	6.43
Streiu	9.41	2.09	7.28
Simeria	10.20	2.47	8.—

Aradŭ—Timișóra

	T. omn.	T. omn.
Aradŭ	6.18	4.18
Aradulŭ nou	6.40	4.40
Németh-Ságh	7.05	5.05
Vinga	7.33	5.33
Orczifalva	7.56	5.50
Merczifalva	8.14	6.06
Timișóra	9.04	6.50

Timișóra—Aradŭ

	T. omn.	T. omn.
Timișóra	6.30	1.10
Merczifalva	7.23	1.59
Orczifalva	7.49	2.19
Vinga	8.16	2.46
Németh-Ságh	8.37	3.03
Aradulŭ nou	9.09	3.41
Aradŭ	9.25	3.55

Simeria (Piski)-Uniед.

	Tr. omn.
Simeria (Piski)	4.—
Cerna	4.21
Uniedóra	4.50

Unied.-Simeria (Pisk).

Uniedóra	9.25
Cerna	9.51
Simeria	10.10

Ghirișŭ—Turda

Ghirișŭ	7.40	10.50	3.56	9.30
Turda	8.—	11.10	4.10	9.50

Turda—Ghirișŭ

Turda	6.05	9.40	2.40	8.20
Ghirișŭ	6.25	10.—	3.—	8.40

Sighișóra—Odorheiu

Sighișóra	5.—	11.25
Odorheiu	7.49	1.50

Odorheiu—Sighișóra

Odorheiu	8.40	2.45
Sighișóra	10.52	5.28

Murĕșŭ-Ludoșŭ-Bistrița

	T. omn.
Murĕșŭ-Ludoșŭ	4.—
Țagŭ-Budatelecŭ	6.48
Bistrița	9.59

Bistrița-Murĕșŭ-Ludoșŭ

	T. omn.
Bistrița	1.16
Țagŭ-Budatelecŭ	4.50
Murĕșŭ-Ludoșŭ	7 21

Nota: Numerii încuadrațĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașov.